

UiT - UNIVERSITETET I TROMSØ - NORGES ARKTISKE
UNIVERSITET
Postboks 6050 Stakkevollan
9037 TROMSØ

Saksbehandler: Nina Kvalheim

Vår ref: 21/10243-43

Vår dato: 27.02.2023

Deres ref:

Deres dato:

Innstilling fra sakkyndig komite for tilsynet med kvalitetsarbeidet ved UiT - offentlig uttalelse

Vedlagt følger innstilling fra sakkyndig komite for periodisk tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiT Norges arktiske universitet.

Vi ber om at dere sender oss en offentlig uttalelse til innstillingen innen **27. mars 2023** til postmottak@nokut.no, med kopi til nina.kvalheim@nokut.no. Uttalelsen blir lagt fram for styret i NOKUT sammen med innstillingen fra den sakkyndige komiteen. Hvis dere ikke ønsker å gi en uttalelse, ber vi om at dere gir oss beskjed om det.

Retten til å uttale seg er en anledning for institusjonen til å kommentere den sakkyndige innstillingen. Styret i NOKUT behandler saken **20. april 2023**, og vi vil orientere dere så snart vi har fattet vedtak.

Hvis dere har spørsmål, kan dere kontakte Nina Kvalheim per e-post nina.kvalheim@nokut.no eller telefon 980 47 813.

Vi ber om at dere sender en bekreftelse til saksbehandler når innstillingen er mottatt.

Med hilsen

Hege Brodahl
seksjonssjef

Nina Kvalheim
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert.

Kopi til: UiT - UNIVERSITETET I TROMSØ - NORGES ARKTISKE UNIVERSITET v/Øyvind Hjuring Mikalsen

Vedlegg: Sakkyndig innstilling_UiT

Innstilling

2023

UiT Norges arktiske universitet

Periodisk tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid

NOKUT er sertifisert
som miljøfyrtårn

Institusjon	UiT Norges arktiske universitet
Sakkyndige	Anne Kristine Børresen, Joakim Edsjö, Dag Husebø og Rebekka Opsal
NOKUTs saksnummer	21/10243

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Forord

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og skal bidra til kvalitetsutvikling ved institusjonene. Dette gjør vi blant annet gjennom å føre tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. Alle norske universiteter og høyskoler er pålagt å ha dokumenterte interne systemer for kvalitetssikring av utdanningen. Institusjonens kvalitetsarbeid skal gi institusjonen tilstrekkelig kunnskap for å kunne vurdere kvaliteten i egne studietilbud. Resultatene fra kvalitetsarbeidet skal avdekke eventuell sviktende kvalitet i studietilbudene og bidra til kontinuerlige forbedringer.

Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn med en institusjons systematiske kvalitetsarbeid. Institusjonene blir varslet om tilsynet i god tid før tilsynet starter.

Innhold

1 Om tilsynet ved UiT Norges arktiske universitet	5
2 Om UiT og organiseringen av kvalitetsarbeidet	6
2.1 Om UiT Norges arktiske universitet	6
2.2 Organisering av kvalitetsarbeidet	9
3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene	13
3.1 Universitets- og høyskoleloven	13
3.2 Studiekvalitetsforskriften	18
3.3 Studietilsynsforskriften	21
4 Komiteens samlede konklusjon	36
5 Vedlegg til komiteens innstilling	37

1 Om tilsynet ved UiT Norges arktiske universitet

UiT Norges arktiske universitet (UiT) ble 8. mai 2022 bedt om å sende inn dokumentasjon på hvordan kvalitetsarbeidet oppfyller gjeldende krav i lov og forskrifter. I tillegg til dokumentasjon på kvalitetsarbeidet på institusjonsnivå ba NOKUT UiT Norges arktiske universitet om å sende inn dokumentasjon på kvalitetsarbeidet ved følgende studietilbud:

- ph.d. i realfag (180 studiepoeng)
- master Industrial Engineering (120 studiepoeng)
- master i rettsvitenskap (300 studiepoeng)
- bachelor i biologi (180 studiepoeng)
- bachelor i kunst (180 studiepoeng)
- bachelor i arkeologi (180 studiepoeng)
- videreutdanning i krisehåndtering og traumebehandling (30 studiepoeng)

UiT sendte inn dokumentasjon 15. september 2022 og supplerende dokumentasjon på forespørsel 25. oktober samme år.

NOKUT gjennomførte institusjonsbesøk 8. og 9. november 2022, og den sakkyndige komiteen intervjuet da universitetets øverste ledelse, studieadministrasjonen, dekaner, instituttledere, studieprogramledere, emneansvarlige, studenter med og uten tillitsverv og representanter fra læringsmiljøutvalget, strategisk utdanningsutvalg, forskningsstrategisk utvalg, Result – Ressurssenter for undervisning, læring og teknologi, eksterne samarbeidspartnere og universitetsstyret.

Vurderingene til den sakkyndige komiteen er basert på dokumentasjon fra institusjonen og intervjuer under institusjonsbesøket. Oversikt over den skriftlige dokumentasjonen er tilgjengelig i elnnsyn – offentlig elektronisk postjournal.

I denne tilsynsrunden innførte NOKUT enkelte metodiske justeringer som hadde til hensikt å gjøre tilsynene mer skreddersydd for institusjonene. En av tilpasningene var å legge større vekt på utviklingsdialoger tilpasset hver enkelt institusjon under institusjonsbesøkene.

De respektive sakkyndigkomiteene valgte ulike tilnærminger for å diskutere utviklingsrelaterte spørsmål med institusjonene. Kapittel 5 er derfor utvidet med en oppsummering av utviklingsdialogene som fant sted mellom komiteene og institusjonene under institusjonsbesøkene.

2 Om UiT og organiseringen av kvalitetsarbeidet

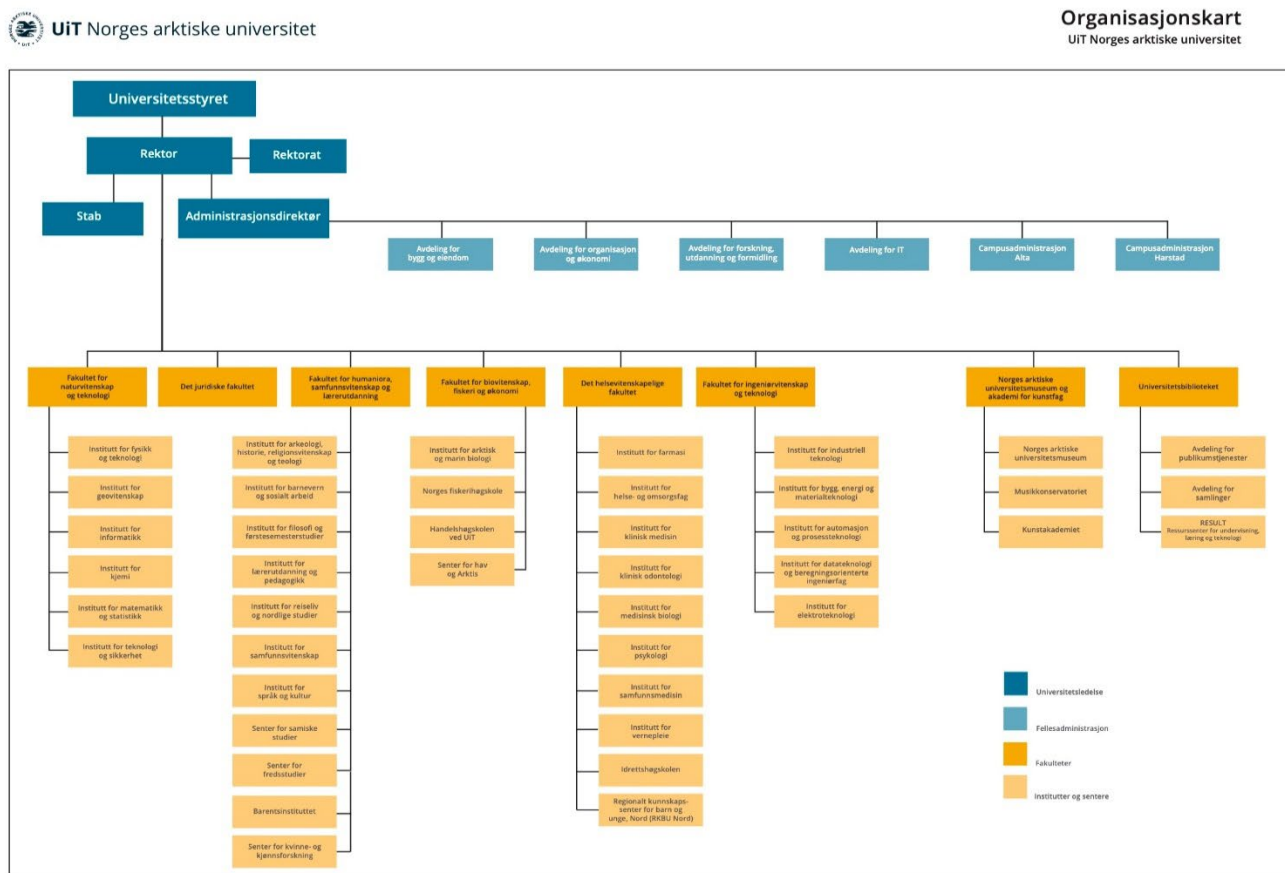
2.1 Om UiT Norges arktiske universitet

UiT Norges arktiske universitet ble opprettet av Stortinget i 1968 og er et breddeuniversitet som skal sikre tilgang til utdanning og rekruttering av fagfolk i den nordligste landsdelen. Siden 2009 har UiT gjennomgått flere fusjoner. Institusjonen fusjonerte med Høgskolen i Tromsø i 2009, med Høgskolen i Finnmark i 2013 og med Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Harstad i 2016. I 2022 overtok UiT i tillegg virksomhetsansvaret for Nordland kunst- og filmhøgskole i Kabelvåg. Regional forankring står sentralt for UiT, og institusjonens visjon er å være en drivkraft i nord. Gjennom å kombinere klassiske universitetsfag med tradisjonelle profesjonsfag er ambisjonen å heve kvaliteten på utdanningene universitetet tilbyr. UiT oppgir at fusjonene også har bidratt til å styrke koblingen mellom forskning og utdanning. I 2022 har institusjonen om lag 18 000 studenter og 3 800 ansatte, fordelt på studiesteder i Tromsø, Alta, Kirkenes, Hammerfest, Harstad, Narvik, Bardufoss, Kabelvåg, Bodø, Mo i Rana og på Svalbard, med hovedstudiested lokalisert i Tromsø.

UiT tilbyr om lag 270 studieprogrammer og en rekke etter- og videreutdanninger, fordelt på åtte fakulteter og enheter:

- Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (BFE-fak)
- Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fak)
- Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi (IVT-fak)
- Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT-fak)
- Det helsevitenskapelige fakultet (Helsefak)
- Det juridiske fakultet (Jurfak)
- Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen (UMAK)
- Universitetsbiblioteket

Flere av fakultetene, og en rekke institutter, er lokalisert på flere studiesteder. I Alta, Harstad og Narvik er det etablert campusråd som har et overordnet blikk på utvikling og samhandling ved sine respektive studiesteder. I Harstad og Alta sitter også to viserektorer med et spesielt ansvar for utvikling og samhandling i sine regioner.

Figur 1. Organisasjonskart UiT Norges arktiske universitet, fra 2022

UiT har en enhetlig ledelsesmodell, med ansatt rektor og ekstern styreleder. Styret er institusjonens øverste organ og regulert gjennom universitets- og høyskoleloven. I tillegg til ekstern styreleder består styret av ti medlemmer, hvorav tre er eksterne, fire er vitenskapelig ansatte, én er teknisk/administrativ ansatt og to er studenter. Styret har blant annet ansvar for å utarbeide en strategi for institusjonens utdannings- og forskningsvirksomhet, for å føre tilsyn med den daglige ledelsen av virksomheten og for å fastsette institusjonens interne organisering. Universitetsledelsen består av rektor, som har ansvar for den faglige og administrative virksomheten, prorektor for utdanning, prorektor for forskning, to viserektorer, administrasjonsdirektør og stabsdirektør.

UiT Norges arktiske universitet og NOKUT

Som universitet har UiT rett til å akkreditere alle sine studietilbud selv. Akkreditering av studietilbud på egne fullmakter må tilfredsstillende lovfestede krav og kravene til akkrediterte studietilbud i forskriftene fra Kunnskapsdepartementet og NOKUT.

NOKUT har tidligere gjennomført evalueringer av UiTs system for kvalitetssikring. Systemet ble godkjent av NOKUT første gang i 2006 og andre gang i 2012.

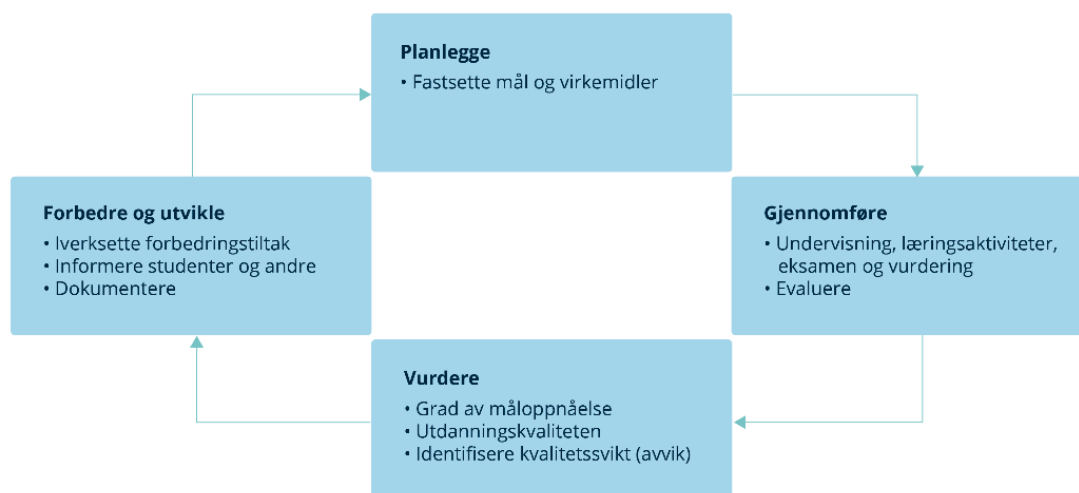
Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Harstad ble fusjonert inn i UiT 1. januar 2016. NOKUT har tidligere gjennomført evalueringer av systemene for kvalitetssikring ved begge disse høgskolene, først begge høgskoler i 2007 og deretter ved Høgskolen i Harstad og Høgskolen i Narvik i henholdsvis 2013 og 2014. Ved alle evalueringene fikk høgskolene godkjent sine systemer. Ved den siste evalueringen ved Høgskolen i Narvik i 2014 vedtok NOKUT at det skulle gjennomføres en ny evaluering innen to år. Dette ble ikke aktuelt, da høgskolen ble fusjonert inn i UiT. Tilsynet med kvalitetsarbeid ved UiT i 2022–23 er det første siden fusjonen.

2.2 Organisering av kvalitetsarbeidet

Kvalitetssystemet

Kvalitetssystemet ved UiT ble godkjent av universitetsstyret i 2018 og bygger på institusjonens strategi «Drivkraft i nord», hvor det heter at «UiT skal tilby forskningsbaserte utdanninger med kvalitet på høyt nivå». UiTs kvalitetssystem består av fire deler som beskriver institusjonens mål for kvalitetsarbeid: 1) systembeskrivelse, 2) utfyllende retningslinjer, 3) oppgavebeskrivelser og veiledninger og 4) rutine- og prosedyrebeskrivelser for de enkelte fakultetene. De fire delene fanges opp av og er beskrevet gjennom åtte faner: 1) formål og oppbygging, 2) kvalitetsområder, 3) roller og ansvar, 4) evaluering og kvalitetsutvikling, 5) utvikling av studieporteføljen, 6) oppretting, endring og nedlegging av studietilbud, 7) oppfølging og dialog om kvalitetsarbeidet og 8) lover og forskrifter. Under disse fanene finnes det informasjon om de ulike delene av kvalitetsarbeidet og lenker til sentrale dokumenter, datakilder, maler o.l. som kan brukes i det systematiske kvalitetsarbeidet.

Institusjonen er opptatt av at kvalitetsutvikling og forbedring er en kontinuerlig prosess, og har utarbeidet en kvalitetssirkel som illustrerer denne prosessen.

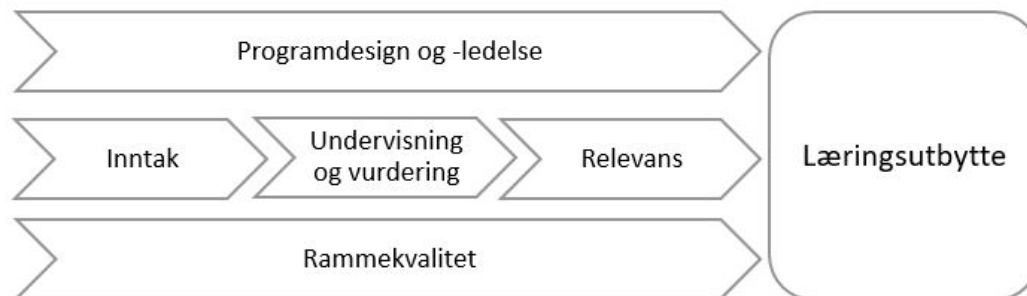
Figur 2. Kvalitetssirkel som illustrerer kvalitetsutvikling og forbedring

Et prinsipp i UiTs kvalitetssystem er at kvalitetsarbeidet håndteres på lavest mulig nivå. Det innebærer at fakultetene er med på å bestemme hvordan de skal utøve sitt kvalitetsarbeid innenfor sentralt gitte rammer beskrevet i kvalitetssystemet, og at det er mulig å tilpasse kvalitetsarbeidet til lokale forhold og til studietilbudenes egenart. Dialog, systematikk og dokumentasjon skal danne kunnskapsgrunnet for kvalitetsarbeidet.

Kvalitetsområder

UiT har innrettet sitt system for kvalitetsarbeid etter seks kvalitetsområder. Systemet skiller

ikke mellom ulike utdanningsnivåer. Ifølge systembeskrivelsen omfatter kvalitetsarbeidet ved UiT alle deler av studieløpet, fra informasjon til potensielle søkere til fullført utdanning. Forholdet mellom de seks kvalitetsområdene er illustrert i figur 3.

Figur 3. Forholdet mellom de seks kvalitetsområdene i UiTs kvalitetssystem

Aktørenes ansvar og oppgaver

Kvalitetssystemet inneholder en oversikt over ulike roller og organer som står sentralt i institusjonens kvalitetsarbeid.

Universitetsstyret har ansvaret for at de fastsatte strategiske målsettingene følges opp gjennom kvalitetsarbeidet. Styret kan også iverksette evalueringer av fagmiljø og/eller studietilbud ved indikasjoner på sviktende kvalitet.

Universitetsledelsen skal følge opp kvalitetsarbeidet gjennom dialog med dekanene og melding om utdanning til universitetsstyret.

Fakultetsstyret fastsetter fakultets strategiske mål og har ansvar for at målene følges opp i det systematiske kvalitetsarbeidet. I tillegg vedtar fakultetsstyret fakultets kvalitetsmelding med kvalitetsfremmende tiltak.

Læringsmiljøutvalget har ansvar for å legge til rette for et godt arbeidsmiljø og skal arbeide for å bedre studentvelferden. Ifølge systembeskrivelsen er studentene gjennom læringsmiljøutvalget sikret medbestemmelse i saker som omhandler læringsmiljøet.

Dekanen har det overordnede ansvaret for kvalitetsarbeidet på fakultetsnivå. Vedkommende skal følge opp kvalitetsarbeidet i dialog med instituttlederne, utarbeide fakultetets kvalitetsmelding og sørge for at tillitsvalgte studenter får nødvendig opplæring og oppfølging. Dekanene har også ansvar for å kontrollere at fakultetenes studietilbud til enhver tid oppfyller akkrediteringskravene, og for å godkjenne endringer i emner og studietilbud. I tillegg har dekanen et spesielt ansvar for kvalitetsarbeidet i ph.d.-programmene.

Instituttleder har et spesielt ansvar for å sikre god kvalitet og skal sørge for at emner og studietilbud evalueres og utvikles i tråd med kvalitetssystemet. Instituttleder skal også følge opp kvalitetsarbeidet i samarbeid med ledelsen for studietilbudet og emneansvarlige, og påse at det blir gjennomført studentevalueringer og faglærerevalueringer på mest mulig

hensiktsmessig måte. Det er opprettet et instituttlederforum som skal bidra til at instituttledere skal videreutvikle seg i lederrollen, dele erfaringer og diskutere relevante temaer.

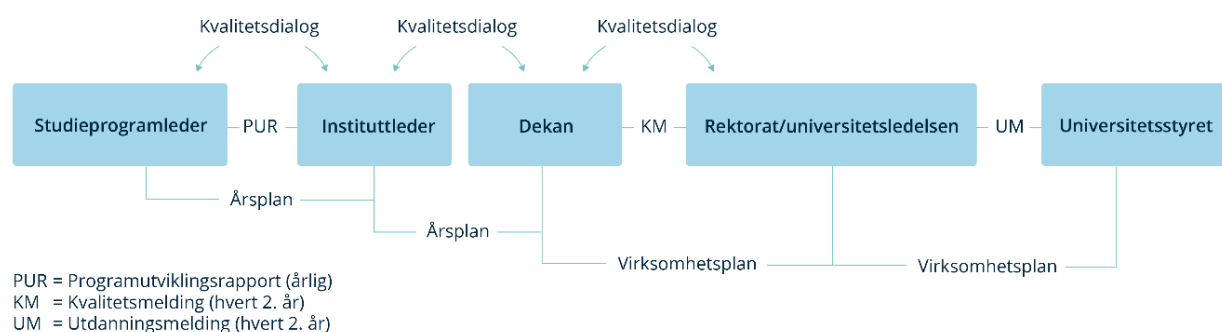
Studieprogramleder har en «strategisk utviklingsfunksjon» for studieprogram og de emnene som inngår i programmet. I samarbeid med fagmiljøet skal programlederen bidra til et godt arbeids- og læringsmiljø på studieprogrammet og i emnene. Videre skal studieprogramlederen utarbeide en utviklingsplan for studieprogrammet og en årlig rapport om i hvilken grad planen ble realisert. Fra 2023 erstatter utviklingsplanen den årlige studieprogramevalueringen og -rapporten. UiT har utviklet et kompetanseutviklingsprogram for studieprogramledere som blant annet legger vekt på utdanningsledelse.

Emneansvarlig har et særlig ansvar for å sørge for at det er sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelser, læringsaktiviteter og vurderingsform. Emneansvarlig skal også utarbeide en emnerapport i etterkant av gjennomføringen av et emne, basert på informasjon og resultater fra emneevalueringer.

Undervisere har et særlig ansvar for løpende dialog om kvaliteten i emnet og skal sammen med emneansvarlig utvikle og gjennomføre undervisnings- og læringsaktiviteter som bidrar til at studenten oppnår ønsket læringsutbytte.

Studentene har ansvar for å gi tilbakemeldinger, delta i evalueringer og bruke tillitsvalgte aktivt. Tillitsvalgte studenter spiller en spesielt viktig rolle i kvalitetsarbeidet, både i å delta i kvalitetsarbeidet og i å motivere medstudentene til aktiv deltakelse.

UiT har også utarbeidet en modell for hvordan kvalitetsarbeidet skal følges opp på tvers av de ulike nivåene i organisasjonen.

Figur 4. Illustrasjon av oppfølging av kvalitetsarbeid mellom nivåene i institusjonen

Modellen illustrerer hvordan resultatet av kvalitetsarbeidet på de ulike nivåene aggregeres oppover i organisasjonen gjennom årsplaner, rapporter/meldinger, virksomhetsplaner og kvalitetsdialoger.

Kvalitetsdialogene er sentrale i kvalitetsarbeidet ved UiT. Kvalitetsdialogene foregår mellom studieprogramleder og instituttleder, mellom instituttleder og dekanen og mellom dekanen

og rektoratet/universitetsledelsen. Hensikten med dialogene er å sørge for at kvalitetsarbeidet følges opp mellom nivåene. I tillegg til kvalitetsdialogene utarbeides det også skriftlige rapporter og meldinger som omhandler kvalitetsarbeid. Studieprogramleder skal utarbeide en årlig utviklingsplan for studieprogrammet og rapportere på resultatene av denne planen til instituttleder. Instituttlederne skal følge opp disse rapportene og fastsette tiltak i samarbeid med studieprogramleder. Dekanen skal følge opp kvalitetsarbeidet i dialog med instituttlederne og hvert andre år utarbeide en kvalitetsmelding som vurderer hva fakultetene lykkes med, hva som må utvikles eller forbedres, og hva instituttene skal legge vekt på de kommende to årene. Kvalitetsmeldingene danner videre grunnlaget for UiTs utdanningsmelding, som utarbeides av universitetsledelsen hvert andre år, og som godkjennes av universitetsstyret.

Sentrale råd og utvalg

Strategisk utdanningsutvalg er et rådgivende organ for utvidet ledergruppe, som består av prodekaner for utdanning, prorektor for utdanning (leder av utvalget) og to representanter fra Studentparlamentet. Utvalget er rådgivende i strategiske saker innen utdanningsvirksomheten og skal bidra til å koordinere utdanningsrelaterte aktiviteter på tvers av organisasjonen.

Forskningsstrategisk utvalg er et rådgivende utvalg hvor prodekaner for forskning og prorektor for forskning møtes for strategirealisering innen forskningsfeltet og for ph.d.-utdanningen. Utvalget ledes av prorektor for forskning.

Strategisk utvalg for innovasjon er et rådgivende utvalg hvor prodekaner for forskning og prorektor for forskning møtes for strategirealisering innen innovasjonsfeltet. Utvalget ledes av prorektor for forskning.

Instituttråd eller instituttstyrer er etablert ved alle institutt og fungerer som et rådgivende eller et besluttende organ for enheten. Instituttrådet eller -styret ledes av instituttleder.

Programrådet eller programstyret har en koordinerende og rapporterende funksjon og behandler faglige spørsmål knyttet til studieprogrammet. Rådet eller styret ledes av instituttleder eller den som har fått delegert oppgaven, og består av representanter for studenter og vitenskapelig ansatte ved de involverte instituttene.

Råd for samarbeid med arbeidslivet er etablert for å skape en bro mellom næringslivet og UiT og skal bidra til at kjernevirksomheten ved UiT treffer behovene i landsdelen.

Læringsmiljøutvalget skal jobbe for et godt studiemiljø og for studentvelferden. Utvalget skal også utarbeide en årlig rapport til universitetsstyret om arbeidet med læringsmiljø.

Ressurssenter for undervisning, læring og teknologi, RESULT, er en avdeling underlagt Universitetsbiblioteket som har særlig ansvar for å bistå alle fagmiljøer ved UiT med utvikling av undervisnings- og læringskvalitet. RESULT skal utvikle kvaliteten i høyere utdanning gjennom forskning, utvikling og evalueringsarbeid.

3 Vurderinger og konklusjoner for de enkelte kravene

3.1 Universitets- og høyskoleloven

Kvalitetssikring

§ 1-6 Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen. Studentevalueringer skal inngå i systemet for kvalitetssikring.

Vurdering

Kvalitetssystemet

Kvalitetssystemet ble vedtatt av universitetsstyret 25. oktober 2018 og trådte i kraft 1. januar 2019. Systemet bygger på UiTs strategi, «Drivkraft i Nord», og beskrives som et verktøy som skal bidra til at UiT når strategiske mål knyttet til utdanningskvalitet. Systemet, som er tilgjengelig på UiTs nettsider, beskriver mål for det systematiske kvalitetsarbeidet og definerer roller, ansvar, oppgaver og oppfølgingsprosesser (se mer utfyllende beskrivelse under kapittel 2.2). I kvalitetssystemet står det også beskrevet hvor ofte de ulike prosessene i kvalitetsarbeidet skal finne sted. Komiteens vurdering er at UiT har laget et oversiktlig og tilgjengelig system med gode rollebeskrivelser og tydelig fordeling av ansvar, og at systemet legger til rette for systematisk arbeid med utdanningskvaliteten.

Kvalitetssystemet beskriver også hvordan hvert fakultet hvert annet år, gjennom kvalitetsmeldingen, har ansvar for å rapportere om studiekvaliteten ved sine studietilbud. Kvalitetsmeldingen er basert på kvalitetsdialoger mellom studieprogramleder og instituttleder, mellom instituttleder og fakultetet og mellom dekan og universitetsledelsen. Kvalitetsmeldingen danner videre grunnlag for utdanningsmeldingen, som behandles og vedtas i styret.

UiTs kvalitetssystem legger vekt på kvalitetsutvikling. Dette kommer spesielt til uttrykk i beskrivelsen av studieprogramleders ansvar for årlig å utarbeide en utviklingsplan for studieprogrammet og å rapportere på resultater av denne planen. Ledelsen ved UiT peker på at kvalitetssystemet som gjaldt frem til 2018, i stor grad var konsentrert om rapportering, og at UiT i utviklingen av det nye, nåværende systemet isteden ønsket å vektlegge dialog og utvikling. For at systemet skulle bli mer utviklingsorientert, måtte det legges til rette for ulike løsninger på de forskjellige nivåene i organisasjonen. Det er derfor lagt vekt på å gi de enkelte fakultetene stor grad av autonomi i utforming og bruk av systemet, og mulighet til å tilpasse det til sin egenart. Komiteen vil trekke frem Juridisk fakultet (Jurfak) som et eksempel på et fakultet som på en god måte har tilpasset kvalitetssystemet til sine behov, gjennom en presisering av ansvarsområder.

Med utgangspunkt i UiTs bredde i studieporteføljen vurderer komiteen det som positivt at det er lagt til rette for stor grad av autonomi for fakultetene, selv om dette også kan by på potensielle utfordringer som UiT bør være bevisst på. Som eksempel viser komiteen til at

noen fakulteter er organisert med instituttstyre og noen med instituttråd. At det på instituttnivå er mulig å velge om denne typen sentrale møtearenaer skal være beslutningstakende eller kun rådgivende, kan skape grobunn for ulikhet og mulig inkonsistens i organisasjonens kvalitetsarbeid.

Det er tydelig for komiteen at utviklingen og implementeringen av kvalitetssystemet til UiT har ført til en økt bevissthet rundt arbeidet med utdanningskvalitet ved institusjonen. Samtidig merker komiteen seg at implementeringen har bydd på utfordringer for enkelte fakultet. Et eksempel er Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen (UMAK), og spesielt kunstutdanningen, hvor systemet ikke ser ut til å fange opp den individbaserte innretningen som karakteriserer dette utdanningsløpet. Dette ble også bekreftet gjennom samtaler under institusjonsbesøket. Det pekes for eksempel på at det er vanskelig å anvende Studiebarometeret, på grunn av få studenter og lav svarprosent. Ved UMAK har de nylig innført studieprogramledere som et ledd i å tilpasse kunstutdanningene til kvalitetssystemet. Det innebærer i tillegg en forbedring av rutinene knyttet til dokumentasjon av kvalitetsarbeidet. Videre foregår det mye muntlig og uformelt kvalitetsarbeid, og det er derfor mindre skriftlig dokumentasjon fra kvalitetsarbeidet enn ved andre fakultet. Komiteen anerkjenner at dette er en kjent utfordring innen kunsthøgskolen og andre praktiske fag, og har tillit til at UiT sørger for en god balanse mellom skriftlig og muntlig kvalitetsarbeid i den videre kvalitetsutviklingen.

Komiteen vil også peke på at kvalitetsarbeidet knyttet til ph.d.-utdanningen ser ut til å befinne seg litt på siden av kvalitetssystemet. Saker knyttet til ph.d.-utdanningen behandles hovedsakelig i fakultetsvisе ph.d.-utvalg og i forskningsstrategisk utvalg. Disse utvalgene inngår ikke eksplisitt i kvalitetssystemet, og systemet fanger dermed ikke opp saker som omhandler ph.d.-utdanningen like godt. I samtaler med de ansatte ved UiT kommer det frem at ph.d.-emner likevel kvalitetssikres på lik linje med andre emner, og at ansvaret for kvalitetssikringen ligger på fakultetsnivå. Komiteen har forståelse for at ph.d.-løpet i stor grad er individuelt, og at mye av kvalitetsarbeidet som foregår mellom veileder og stipendiat, fanges opp i fremdriftsrapporter, midtveisevalueringer og medarbeidersamtaler. Dette bekreftes også av dokumentasjonen. Komiteen anbefaler likevel at ph.d.-utdanningen mer eksplisitt innlemmes i kvalitetssystemet.

Et viktig prinsipp for UiT er at kvalitetsavvik skal håndteres på lavest mulig nivå. Komiteen har inntrykk av at dette prinsippet i stor grad etterleves i organisasjonen, og det foregår derfor en god del uformelt og udokumentert kvalitetsarbeid. Komiteen er likevel trygg på at det arbeides godt med systemet ved alle fakultetene, og at systemet er godt egnet til å sikre og videreutvikle arbeidet med utdanningskvalitet.

Studentevalueringer

Studentevalueringer inngår i kvalitetssystemet gjennom emneevalueringer, studieprogramevalueringer og praksisevalueringer. I tillegg bruker UiT resultater fra de nasjonale undersøkelsene Studiebarometeret og Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHOT) i det systematiske kvalitetsarbeidet. For å effektivisere emneevalueringene jobber UiT med implementeringen av et nytt system for

emneevalueringer, *Course Evaluation and Surveys*. Dette er et digitalt system som skal gjøre emneevalueringene mer effektive og enhetlige. UiT har i den forbindelse innledet et samarbeid med Karolinska Institutet i Sverige, for å bygge på deres erfaringer med studentevalueringer.

I kvalitetssystemet står det at emneevalueringer skal gjennomføres minst hvert tredje år, men dokumentasjonen viser at emneevalueringer som regel gjennomføres langt hyppigere, gjerne hver gang et emne har gått. UiT har igangsatt et arbeid med å vurdere hyppigheten på emneevalueringer, og ett forslag er å gjøre emneevaluering obligatorisk hver gang et emne er gjennomført.

Kvalitetssystemet åpner videre for å gjennomføre underveisevalueringer i emnene. Underveisevaluering er ikke obligatorisk, men komiteen har inntrykk av at det foregår en del formative evalueringer underveis i gjennomføringen av et emne. Disse evalueringene har ikke en tydelig plass i kvalitetsarbeidet, og komiteen mener disse med fordel kunne vært formalisert som en del av kvalitetssystemet, for å styrke studentenes engasjement og involvering i kvalitetsarbeidet.

Når det gjelder ph.d.-utdanningen, er studentevalueringer regulert i ph.d.-forskriften. Her slås det fast at et ledd i kvalitetssikringen av ph.d.-utdanningen er en årlig fremdriftsrapport utarbeidet av ph.d.-student og veileder. Komiteen har sett eksempler på gjennomføring av og planer om emneevalueringer på ph.d.-nivå og programevalueringer av ph.d.-program. Se også kapittel 4-1 (4) hvor komiteen anbefaler å omarbeide den årlige ph.d.-undersøkelsen og innlemme den i kvalitetssystemet.

Oppsummering

Komiteen vurderer at UiT har et helhetlig og oversiktlig kvalitetssystem, med tydelige beskrivelser av roller og ansvar, som legger godt til rette for lokale tilpasninger og autonomi til fakultetene. Systemet ligger lett tilgjengelig for studenter og ansatte og har lenker til sentrale dokumenter og prosesser i kvalitetsarbeidet. Studentevalueringer inngår i systemet. Komiteen anser kvalitetssystemet som hensiktsmessig for å sikre og utvikle kvaliteten i universitetets studietilbud.

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 1-6 er oppfylt.

Læringsmiljø

§ 4-3 (5) Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.

Vurdering

I UiTs strategidokument heter det at «UiT skal legge til rette for et godt og kreativt læringsmiljø». I kvalitetssystemet inngår læringsmiljø i kvalitetsområdet «rammekvalitet», som ifølge systembeskrivelsen omfatter det organisatoriske, fysiske og psykososiale læringsmiljøet. I definisjonen av læringsmiljø i universitets- og høyskoleloven inngår også digitalt og pedagogisk læringsmiljø. Dette kommer ikke tydelig til uttrykk i UiTs kvalitetssystem, og komiteen anbefaler at også disse dimensjonene ved læringsmiljø spesifiseres i kvalitetssystemet.

På institusjonsnivå er arbeidet med læringsmiljø delegert til læringsmiljøutvalget (LMU). Ifølge dokumentasjonen har LMU en overordnet og strategisk funksjon. Utvalget skal legge til rette for et godt læringsmiljø og arbeide for å bedre studentvelferden. LMU består av seks studentmedlemmer og seks ansattmedlemmer, og lederen velges vekselvis fra studentene og fra de ansatte. Fire av studentrepresentantene og fire av ansattrepresentantene oppnevnes fra studiestedene i Alta, Tromsø, Harstad og Narvik, og disse har et særskilt ansvar for å følge opp arbeidet med læringsmiljø ved de respektive studiestedene, gjennom lokale camping. Saker knyttet til læringsmiljø som omfatter de spesifikke studiestedene, kan også bringes inn for campusmøtene, som vurderer om saker skal bringes videre inn for LMU. LMU har også initiert dialogmøter med flere studiesteder og fakulteter ved UiT. Videre samarbeider LMU med studentombudet og orienteres også av universitetets klagenemd. LMU rapporterer til universitetsstyret.

Komiteen vurderer det som svært positivt at LMU har representanter fra flere studiesteder. Dette bidrar til å forankre arbeidet med læringsmiljøet ved hvert studiested og sørger for at saker fra alle deler av institusjonen kan bringes inn for LMU. Komiteen peker imidlertid på at det virker litt tilfeldig hvilke saker som behandles av LMU, og mener at LMU med fordel kunne hatt et mer overordnet blikk og en tydeligere strategisk forankring. LMUs årsrapport for 2021/22 viser at utvalget har lagt vekt på universell utforming og individuell tilrettelegging for studentene, tiltak knyttet til førsteårsstudenter, dialogmøte med studiested Harstad og tiltak for å øke studentengasjementet. Komiteen etterlyser imidlertid mer systematikk i hvilke saker LMU tar opp, i hvilken rolle LMU har i arbeidet med læringsmiljø sett opp mot andre organer i kvalitetssystemet, og i hvordan UiT sikrer at alle sider ved læringsmiljø er dekket.

Videre har UiT et Si ifra!-system, som er tilgjengelig via både kvalitetssystemet og UiTs nettsider. Her finnes informasjon om fremgangsmåter for varsling om seksuell trakassering, mobbing, ekstremisme og andre kritikkverdige forhold samt avvik som gjelder forskningsetikk, daglig drift, HMS, læringsmiljø og utdanningskvalitet. I systemet ligger det også kontaklinformasjon til rett mottaker av varselet. Samtaler med de ansatte under institusjonsbesøket viste at varsler ofte mottas sentralt og kanaliseres nedover i

organisasjonen. Hvis det kommer varsler om større utfordringer, kobles også institusjonsledelsen på. Komiteen har merket seg at Si ifra!-systemet kun er tilgjengelig på norsk, og anbefaler at UiT også gjør systemet tilgjengelig på engelsk. Under institusjonsbesøket kom det frem at mange studenter ikke kjenner til Si ifra!-systemet. Dette er et kjent problem ved mange utdanningsinstitusjoner, men komiteen oppfordrer likevel UiT til å jobbe for å gjøre systemet mer kjent blant studentene.

På instituttnivå spiller studieprogramleder en viktig rolle i arbeidet med læringsmiljø, og det står nedfelt i rollens mandat at «studieprogramleder skal bidra til å utvikle et godt læringsmiljø for studentene på studieprogrammet».

Komiteen er imidlertid bekymret for at studieprogramlederen har for stort ansvar for studentenes læringsmiljø. De sakkyndige har uttrykt bekymring for studieprogramlederens omfattende mandat og stiller spørsmål ved om det er realistisk å forvente at vedkommende har kapasitet til å følge opp alle ansvarsområdene, gitt den lave stillingsandelen som er satt av til rollen. Ifølge dokumentasjonen kan de ulike dimensjonene av læringsmiljøet inngå som fokusområder i studieprogrammenes utviklingsplaner. Det er imidlertid opp til den enkelte programleder hvilke områder utviklingsplanene skal legge vekt på, og det er uklart for komiteen om det finnes mekanismer som sørger for at alle sider ved læringsmiljøet er ivaretatt på hvert program.

Utover dette merker komiteen seg at det forgår mye godt arbeid med læringsmiljø ved institusjonen. I 2021 vedtok universitetsstyret en rekke prinsipper for produksjon og bruk av digitalt undervisningsmateriale. Ved juridisk fakultet er det utarbeidet et policydokument for utdanningskvalitet hvor arbeidet med læringsmiljø inngår, og ved Institutt for arktisk og marin biologi og Institutt for arkeologi er det innført en mentorordning for å styrke læringsmiljøet. I tillegg deler RESULT ut midler til «Program for undervisningskvalitet», som har til hensikt å styrke undervisnings- og læringskvaliteten ved institusjonen. LMU deler også hvert år ut midler til studiekvalitetsfremmede tiltak som styrker arbeidet med læringsmiljø. I 2020/21 ble det bevilget støtte til ti slike prosjekter.

Komiteen merker seg at flere har gitt tilbakemelding om at fusjonen har hatt en positiv effekt for det systematiske arbeidet med læringsmiljø, spesielt på de mindre studiestedene.

Oppsummert vurderer komiteen at UiTs arbeid med læringsmiljø inngår som en del av kvalitetssystemet ved UiT, og arbeidet dekker også alle dimensjoner av læringsmiljø. Arbeidet med læringsmiljø er tilstrekkelig dokumentert, men komiteen vil likevel råde UiT til å arbeide mer systematisk med de ulike dimensjonene av læringsmiljøet.

Konklusjon

Kravene i universitets- og høyskoleloven § 4-3 (5) er oppfylt.

3.2 Studiekvalitetsforskriften

Periodiske evalueringer

§ 2-1 (2) Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Evalueringsresultatene skal være offentlige.

Vurdering

Komiteen konstaterer at periodiske evalueringer av studietilbud er en del av kvalitetssystemet ved UiT, og retningslinjene for periodisk evaluering av studietilbud gjelder fra 1. mai 2021. Det var tidligere lagt opp til at akkrediteringskravene skulle inngå i de periodiske evalueringene, men formålet ble endret etter en intern høring, hvor det ble anbefalt at hovedvekten i stedet skulle ligge på utvikling.

Ifølge retningslinjene skal den periodiske evalueringen av studietilbud gjennomføres hvert sjetten år. Formålet er at evalueringen skal bidra med et helhetlig og eksternt blikk på studietilbudets form og innhold, og at den skal gi et tilstrekkelig faglig, pedagogisk og strategisk grunnlag for beslutninger om utviklingstiltak. Den periodiske evalueringen skal være et redskap for fagmiljøene i deres arbeid med å utvikle studietilbudet. Ifølge retningslinjene bør nye studietilbud evalueres etter kortere tid.

Arbeidet med periodiske evalueringer ved UiT er delt opp i tre trinn:

1. Forberedelse
2. Evaluering
3. Oppfølging

Dekan har ansvar for at det blir utarbeidet et mandat og oppnevnt en evalueringskomite som gjennomfører evalueringen. Dekan skal også påse at det lages en handlingsplan etter den periodiske evalueringen, at planen følges opp i dialog med instituttleder, og at de viktigste funnene og anbefalingene blir rapportert til rektor via fakultets kvalitetsdialoger og den årlige kvalitetsmeldingen. Retningslinjene beskriver også ansvaret til instituttleder, studieprogramleder og studenter. Studentene skal for eksempel bidra med å belyse studentperspektivet og delta i spørreundersøkelser og intervjuer.

Ekstern evalueringskomite

Den eksterne evalueringskomiteen skal bestå av minst tre representanter, hvorav to er vitenskapelig ansatte og én er arbeidslivsrepresentant. Det anbefales at minst én vitenskapelig ansatt representerer en internasjonal høyere utdanningsinstitusjon. Alle vitenskapelig ansatte skal ha minst førstestillingskompetanse og minst én skal ha professorkompetanse. Ifølge retningslinjene er det ikke lagt opp til at studenter skal inngå i evalueringskomiteen, med begrunnelsen at det ikke er naturlig å inkludere studentrepresentanter i et forum hvor komiteen skal gi faglige råd til fagmiljøet. Det er opp til fakultetene å finne hensiktsmessige løsninger for hvordan studentene skal involveres, og

gjennom dokumentasjonen ser komiteen at studentene har bidratt på ulike måter. Ved evaluering av *master i energi, klima og miljø* deltok studenter i intervjuer med den eksterne komiteen. Komiteen har også merket seg at interne eller eksterne studenter ofte har vært representert i evalueringskomiteene. Et eksempel er evalueringen av droneingeniørutdanningen, hvor en tidligere student var medlem i komiteen. Der ble det konstatert at studentene opplevde det som en fordel å bli intervjuet av en tidligere student. Etter komiteens syn er det en styrke at studenter er med i komiteen, siden studentene med sine erfaringer og perspektiver kan bidra med viktige og relevante råd til fagmiljøene. Komiteen anbefaler at UiT endrer retningslinjene, for å sikre at studenter deltar i evalueringskomiteen.

Evaluering av studietilbudene

Fakultetene har utarbeidet planer for evaluering av studietilbudene, og de fleste har planer gjeldende fra 2021 til 2025/26. Komiteen registrerer at ph.d.-programmene i liten grad inngår i planene for periodisk evaluering. Dette ble bekreftet under institusjonsbesøket, der det ble gitt ett eksempel på et ph.d.-program (realfag) som skal settes opp i evalueringsplanen. Komiteen oppfordrer UiT til å innlemme alle ph.d.-programmene i evalueringsplanene.

Komiteen har mottatt eksempler på evalueringer som ble gjennomført i 2021 og 2022, og vil trekke frem evalueringen av *Bachelor i kunst* og *Master in Fine Art* ved UMAK, hvor evalueringskomiteen pekte på svakheter og kom med flere forslag til videreutvikling. Evalueringsrapporten var ferdigstilt i juli 2022, og en student fra bachelorprogrammet deltok i evalueringen sammen med en ekstern komité. I rapporten ble det blant annet pekt på behov for tydeliggjøring av ansvarsforhold og bedre informasjon til studentene om planlagt undervisning og eksamen. Disse forbedringsområdene ble også trukket frem under institusjonsbesøket, og de er berørt i fakultetets kvalitetsmelding for 2022, hvor det kommer frem at det har vært en prioritert oppgave å jobbe videre med å avklare og synliggjøre funksjoner, ansvar og oppgaver etter at seksjon for forskning og utdanning ble skilt ut som en egen seksjon ved enheten. Evalueringsrapporten har blitt fulgt opp gjennom medvirkning fra ansatte og studenter og resultert i en handlingsplan utarbeidet av institutt- og studieprogramleder. Gjennom handlingsplanen går det frem at det allerede i august 2022 ble satt i gang flere tiltak for å sikre tydeligere ansvarsforhold og forutsigbarhet for studentene. Samtlige foreslåtte tiltak skal følges opp i årlige kvalitetsdialogmøter, og det første møtet for denne handlingsplanen er satt til august 2023. Komiteen ser at evalueringen har bidratt til arbeidet med å sikre tydeligere rutiner for ansvar og oppgaver samt videreutvikling av kvaliteten i studietilbudene, og støtter dette arbeidet.

Offentliggjøring av resultatene

UiT har det siste året arbeidet for å få på plass en løsning for publisering av alle evalueringsrapporter på universitets nettsider. Rapportene fra de periodiske evalueringene ble lagt ut like etter institusjonsbesøket. Samtlige fakulteter har fått frist til 31. januar 2023 for å laste opp alle evalueringer for vår- og høstsemestrene 2022. Kvalitetssystemet er oppdatert på nettsiden, og det er enkelt å finne frem til lenken for evalueringsrapporter.

Komiteen mener UiT har kommet frem til en god løsning som sikrer at resultatene fra de periodiske evalueringene er vesentlig mer tilgjengelig enn ved tidligere praksis, hvor en måtte be om innsyn i elektronisk postjournal. De sakkyndige ser imidlertid at UiT med fordel kan arbeide videre med å utforme rutiner som sikrer at resultatene fra evalueringene og eventuelle tiltak blir formidlet til alle berørte studenter. Studentene ønsker seg en informasjonsflyt som i større grad når helt ut til studentmassen. Dette står nærmere omtalt i komiteens vurderinger under § 4-1 (2).

Komiteen mener at UiT gjennomfører periodiske evalueringer i samsvar med kravene i studiekvalitetsforskriften. Den mottatte dokumentasjonen og samtalene under institusjonsbesøket viser at de periodiske evalueringene bidrar til kvalitetsutvikling av studietilbudene.

Konklusjon

Kravene i studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) er oppfylt.

3.3 Studietilsynsforskriften

Strategi og kvalitetsområder

§ 4-1 (1) Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

Vurdering

UiTs arbeid med utdanningskvalitet bygger på strategien «Drivkraft i Nord», som ble vedtatt i 2014 og gjelder ut 2022. UiT har fire gjennomgående strategiske mål, med 35 tilhørende delmål som skal bidra til å oppnå de overordnede strategiske målene.

UiT skal ifølge strategien

- tilby forskningsbaserte utdanninger med kvalitet på høyt internasjonalt nivå, og ha bredde og mangfold i sitt samlede utdanningstilbud
- være et breddeuniversitet med internasjonalt ledende og dristige forskningsmiljø
- ha et godt arbeidsmiljø og en effektiv, robust og fleksibel organisasjon som bidrar til at UiT når sine mål, og legge til rette for et godt og kreativt læringsmiljø med fasiliteter som gjør universitetet attraktivt som studiested
- styrke sin posisjon og sitt omdømme gjennom god kommunikasjon, formidling av sitt arbeid og en tydelig profil samt å være en pådriver for økt innovasjon for å bidra til næringsutvikling og tjenesteutvikling i offentlig sektor i nordområdene

Videre har UiT en strategisk ambisjon om å være internasjonalt ledende innen følgende kunnskapsområder, som alle er koblet til FNs bærekraftsmål: 1) energi, klima, samfunn og miljø, 2) helse, velferd og livskvalitet, 3) samfunnsutvikling og demokratisering, 4) bærekraftig bruk av ressurser og 5) teknologi. Det er tydelig for komiteen at ambisjonen og kunnskapsområdene er godt forankret i organisasjonen, og at de kommer til syne gjennom både handlingsplaner, årsrapporter og utdanningsmeldingen.

UiT vedtok 17. juni 2022 sin nye strategi, «Eallju – Drivkraft i nord: UiTs strategi mot 2030», som bygger på foregående strategi. Ved institusjonsbesøket kom det frem at det er lagt ned et omfattende arbeid med bred involvering og stort engasjement i prosessen med å utarbeide den nye strategien, som skal sikre tydelige strategiske retninger for både forskning og utdanning. UiT uttrykker selv at kvalitetssystemet gir rammer for, mens strategien gir retning til, det systematiske kvalitetsarbeidet. Den nye strategien virker inn på kvalitetsarbeidet, hvor uttalte mål er å være ledende på kunnskap og kompetanse om Arktis og nordområdene og tettere på næringslivet og industrien. Relevanskvalitet vil derfor få et særskilt fokus i kvalitetsarbeidet.

I tillegg til UiTs overordnede strategi har alle fakulteter utviklet egne strategier, hvor fakultetets mål, satsninger og prioriteringer synliggjøres. Komiteen vurderer at dette er forenlig med UiTs kvalitetssystem, som legger opp til stor grad av autonomi og lokale tilpasninger til fakultetenes egenart og prioriteringer. Det går tydelig frem av

dokumentasjonen at de lokale strategiene bygger på og styrker den overordnede strategien ved UiT. Fra høsten 2022 vil fakultetenes egne strategier erstattes med strategiske langtidsplaner, som skal bygge på den nye strategien. Komiteen har ikke sett eksempler på langtidsplanene.

Strategien setter retning for utviklingen av den totale studieporteføljen og for utvikling på studietilbuds- og emnenivå. Det går tydelig frem av dokumentasjonen at UiTs kvalitetssystem er bygget på strategien, og at kvalitetsarbeidet er knyttet tett opp til de strategiske målene. Forankringen i strategien kommer videre til syne i vedlagte eksempler på fakultetenes kvalitetsmeldinger og den overordnede utdanningsmeldingen for 2020, hvor de strategiske målene gjennomgås.

Kvalitetsområder

I sitt kvalitetssystem har UiT definert seks kvalitetsområder som har til hensikt å sikre og videreutvikle kvaliteten i universitetets utdanninger. UiTs forståelse av utdanningskvalitet omfatter alle forhold som påvirker studentenes helhetlige studieløp, og som skal sikre at studentene ved endt utdanningsløp har oppnådd et læringsutbytte med høyt faglig nivå som er relevant for samfunnet og arbeidslivet:

- programdesign og -ledelse
- inntakskvalitet
- kvalitet i undervisning og vurdering
- relevanskvalitet
- rammekvalitet
- læringsutbytte

Komiteen vurderer at kvalitetsområdene er godt integrert i UiTs kvalitetssystem, og at de er tydelig beskrevet og lett tilgjengelige for studenter og ansatte på universitetets hjemmeside. UiT har også etablert ulike støttefunksjoner og ressurser til hvert av de seks kvalitetsområdene, som er forklart i kvalitetssystemet. Under kvalitetsområdet «programdesign og -ledelse» er det for eksempel lenket direkte til mandat, rammer og kompetanseutviklingsprogram for studieprogramledere, påmelding til basiskurs i universitetspedagogikk og kursmoduler for læringsdesign som tilbys av RESULT – UiTs egen avdeling for utvikling av undervisnings- og læringskvalitet. RESULT tilbyr også en introduksjon til ASSURE-modellen¹ for utvikling av læringsdesign, som er tilgjengelig i kvalitetssystemet.

Komiteen mener at kvalitetsområdene til sammen er dekkende for kvaliteten på studentenes læringsutbytte på tvers av fakulteter og studietilbud. Fakultetene velger hvilke kvalitetsområder de ønsker å jobbe med, noe som også passer med universitetets distribuerte modell og tillitsbaserte kvalitetssystem. Eksempelvis kommer det frem at Juridisk fakultet har hatt høye søkertall over tid og en høy inntakskvalitet, og at dette

¹ ASSURE: Analyze learners, State standards and objectives, Select strategies, technology, media and materials, Utilize technology, media and materials, Require learner participation, Evaluate and revise.

kvalitetsområdet derfor ikke er noe fakultetet prioriterer å videreutvikle. Et annet eksempel er etableringen av et næringslivspanel ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi, som skal sikre høy arbeidslivsrelevans ved praksisnære utdanninger, i tett samarbeid med næringslivet i nord. Noen kvalitetsområder dekkes på mer overordnet nivå, for eksempel arbeidet med studentenes læringsmiljø, som inngår i kvalitetsområdet «rammekvalitet». Komiteen har sett flere eksempler på at UiT arbeider systematisk med læringsmiljøet (se komiteens vurderinger under § 4-3 (5)), og vurderer også at kvalitetsområdet «programdesign- og ledelse» er godt ivaretatt på et overordnet nivå, spesielt gjennom RESULT.

Kvalitetsområdene skal sammen danne utgangspunkt for UiTs utdanningsmelding og fakultetenes kvalitetsmelding. Kvalitetsområdene er derfor viktige i UiTs kartlegging av kunnskaps- og utviklingsbehov. Det går frem av dokumentasjonen at universitetsledelsen hvert annet år sender en bestilling til samtlige fakulteter med krav til hvilke kvalitetsområder kvalitetsmeldingen skal inneholde. Bestillingen fra universitetsledelsen inneholder både spørsmål som er felles for alle, og fakultetsspesifikke spørsmål.

Kvalitetsområdene diskuteres årlig, og komiteen vurderer at UiT gjennom kvalitetsmeldingene sikrer en oversikt over kvalitetsområdene på et overordnet nivå, slik at de samlet sett dekkes på tvers av fakultetene. Det fremstår imidlertid noe uklart hvordan de ulike kvalitetsområdene operasjonaliseres og brukes i praksis ved fakultetene, og hvem som sikrer at alle kvalitetsområdene følges opp. Komiteen har likevel tillit til at UiT gjennom fakultetenes kvalitetsmeldinger identifiserer og følger opp eventuelle behov for i større grad å dekke enkelte av kvalitetsområdene. Ved institusjonsbesøket var det tydelig at ledelsen er opptatt av utdanningskvalitet og har planer om å gjennomgå kvalitetsområdene på nytt i lys av den nye strategien som trer i kraft fra januar 2023. Komiteen berømmer initiativet og UiTs bevisste holdning til kvalitetsområdene. I forbindelse med en slik gjennomgang anbefaler de sakkyndige UiT å tydeliggjøre hvem som skal ha ansvar for rapportering og oppfølging knyttet til hvert enkelt av kvalitetsområdene.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (1) er oppfylt.

Forankring og kvalitetskultur

§ 4-1 (2) Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Vurdering

Forankring

Universitetsstyret er det øverste organet ved UiT og har det overordnede ansvaret for kvaliteten i utdanningen og for at universitetet drives i henhold til gjeldene regelverk. Styret behandler UiTs utdanningsmelding og vurderer utdanningsmeldingen opp mot universitetets strategi og utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet. På bakgrunn av disse vurderingene fastsetter styret årlig budsjett med prioriteringer og planer. Det er styret som årlig fastsetter UiTs samlede studieportefølje, som også innebærer å fastsette hvilke årsheter og gradsgivende studietilbud som skal utlyses, og opptaksrammer.

Rektor mottar fakultetenes kvalitetsmeldinger, som beskriver status for kvalitetsarbeidet og besvarer felles og fakultetsspesifikke spørsmål på bestilling fra rektoratet. På denne måten er rektor godt informert om kvalitetsarbeidet ved alle fakulteter, inkludert hvilke kvalitetsområder de har arbeidet spesielt med, hvilke utfordringer som må løses, og eventuelle forslag til tiltak og utviklingsområder. Disse kvalitetsmeldingene gir også rektor et grunnlag for å utforme agenda for kvalitetsdialogene som foregår mellom rektor, dekaner, instituttledere og programledere. Som fakultets øverste organ er fakultetsstyret et viktig bindeledd mellom fakultetene og rektor, og sammen med dekanene har fakultetsstyret ansvaret for å sikre høy kvalitet ved utdannings-, forsknings- og formidlingsvirksomheten ved sitt fakultet. Kvalitetsmeldingene er åpenbart viktige for å synliggjøre det kontinuerlige kvalitetsarbeidet og utviklingsbehov ved fakultetene. Gitt sitt ansvar for å innhente nødvendig informasjon om utdanningskvaliteten ved de ulike instituttene og utforme kvalitetsmeldingen basert på bestillingen som kommer fra universitetsledelsen, har dekanene en nøkkelrolle i kvalitetsarbeidet ved UiT. Dekanene har overordnet kunnskap om kvalitetsarbeidet, og gjennom kvalitetsdialogene med instituttlederne og med universitetsledelsen formidler dekanene informasjon om kvalitetsarbeidet på instituttnivå videre til universitetsledelsen. Dekanene og prodekanene for utdanning og forskning har i tillegg et overordnet ansvar for at kvalitetsarbeidet er i samsvar med kvalitetssystemets mål og krav.

Det er tydelig at kvalitetsarbeidet er godt forankret også hos instituttlederne, både gjennom rapportene om utdanningskvalitet på instituttnivå, som skal inngå i kvalitetsmeldingen, og gjennom kvalitetsdialogene de har med sine studieprogramledere. Komiteen har blant annet sett gode eksempler på hvordan kvalitetsarbeidet synliggjøres gjennom drøfting av styrker og utviklingsområder i rapporter og dialogmøter ved bachelor- og masterprogrammet i biologi, og ved *Master in Industrial Engineering*. Det er ingen tvil om at kvalitetsdialogene og kvalitetsmeldingene legger til rette for at kvalitetsarbeidet som foregår på studietilbudsnivå, blir drøftet og rapportert videre oppover i systemet. Komiteen

ser også at de årlige studieprogramrapportene bidrar med viktig kunnskap om utdanningskvaliteten. Studieprogramleder har utvilsomt en sentral rolle i kvalitetsarbeidet og er en viktig del av instituttets strategiske kvalitetsarbeid. Studieprogramrapportene skal i fremtiden erstattes med utviklingsplaner.

UiT har etablert flere faste og strategiske samhandlingsorganer, organisert i ulike råd og utvalg. Disse utvalgene er rådgivende for ledere på ulike nivå og bistår i koordinering og informasjonsflyt på langs og på tvers i organisasjonen innen sine fagområder. Universitetets ulike råd og utvalg er mer utfyllende beskrevet under kapittel 2.2. Blant disse utvalgene vil komiteen trekke frem strategisk utdanningsutvalg, strategisk utvalg for innovasjon og forskningsstrategisk utvalg som viktige råd for institusjonsledelsen i saker som omhandler strategiske spørsmål og kvalitetsarbeidet på et mer overordnet nivå. Komiteen merker seg at strategisk utdanningsutvalg har en viktig rolle i kvalitetsarbeidet. Det har kommet frem av både dokumentasjonen og samtaler under institusjonsbesøket at utvalget har vært sentralt i arbeidet med å utvikle det nye kvalitetssystemet i 2018/19, og at det i tillegg har vært viktig for utviklingen av den nye strategien, likestilling av forsknings- og undervisningsarbeid ved UiT og den årlige gjennomgangen av studieporteføljen. UiT har blant annet også etablert instituttlederforum, studieprogramlederforum, instituttråd og programråd, som alle har en rådgivende funksjon og er sentrale i kvalitetsarbeidet på fakultets- og instituttnivå.

Kvalitetskultur

Et bærende element i kvalitetssystemet er kvalitetsdialogene som finner sted mellom de ulike nivåene i organisasjonen. Komiteen har sett eksempler på kvalitetsdialogene ved flere fakulteter og mener at dialogene er gode verktøy i arbeidet med å bygge en kvalitetskultur på langs og på tvers. Videre bidrar kvalitetsdialogene til forankring av kvalitetsarbeidet. De sakkyndige vurderer at UiT har lagt til rette for mange ulike arenaer for dialog om utdanningskvalitet på forskjellige nivåer i organisasjonen. I tillegg til strategisk utdanningsutvalg, strategisk utvalg for innovasjon og forskningsstrategisk utvalg vil komiteen trekke frem studieprogramlederforum og instituttlederforum som åpenbart viktige møtearena for diskusjoner og erfaringsdeling på tvers. Alle disse arenaene legger til rette for en felles kvalitetskultur ved UiT.

UiT fremhever selv at institusjonen over tid har jobbet målrettet og systematisk med å fremme utdanningskvalitet, og at et viktig bidrag i dette arbeidet har vært å likestille forskning og undervisning. Det innebærer at undervisere kan søke om FoU-termin på lik linje med forskere, og dermed fordype seg i utdanningsrelatert arbeid. I 2017 etablerte UiT meritteringsordningen, som først ble initiert som et pilotprosjekt, men som ble gjort permanent fra 2021. Ordningen administreres av RESULT og har bidratt til å løfte utdanningsoppdragets status. Totalt 21 ansatte har fått status som merittert underviser, og UiT ønsker nå å fremheve disse som ambassadører for utdanningskvalitet gjennom å etablere et pedagogisk akademi for meritterte undervisere. I akademiet skal det legges til rette for tverrfaglig erfaringsutveksling og samarbeid, og komiteen anser ordningen som svært positiv i arbeidet med å fremme en god kvalitetskultur. RESULT har også ansvar for å

tilby ulike kompetansehevende tiltak og pedagogisk basiskompetanse, som anses som viktige bidrag til institusjonens kvalitetskultur på tvers av fakulteter og nivå.

Studieprogramledere spiller en sentral rolle i UiTs kvalitetskultur. I flere omganger i løpet av 2014–2019 har UiT vurdert hvilket mandat og hvilken funksjon studieprogramleder skal ha, og etter bred involvering internt ble nytt mandat og støttestrukturer vedtatt av rektor i 2021. Samtidig har UiT initiert et kompetanseutviklingsprogram for studieprogramledere.

Det er mange gode eksempler til etterfølgelse på institusjons- og fakultetsnivå som kan trekkes frem fra UiT. Komiteen vil fremheve Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi, som arrangerer seminarer og kurs for kvalitetsutvikling i emner og programmer, bygger pedagogisk kompetanse hos undervisere og initierer utdanningsfaglige prosjekter. Ett eksempel er et seminar på Sommarøy med tittelen «Økt undervisningskvalitet gjennom styrket fagfellesskap», der kollegaveiledning, kvalitetsutvikling av undervisning og et felles løft for kvalitetskultur sto sentralt. Et annet eksempel er Institutt for arktisk og marin biologis kurskafé, som ble etablert i forbindelse med revideringen av *bachelor i biologi*. I tillegg til å legge til rette for faglige diskusjoner rundt emnenes innhold, undervisning og vurderingsformer har kurskaféene fungert som en viktig kollegial arena og som en kulturbygger. Samme institutt arrangerer også årlige fagdager for å fremme felles verdier og normer for systematisk og kollegialt arbeid med utdanningskvalitet. Komiteen har også sett eksempler på fagdager, sosiale og faglige møteplasser og ulike tiltak med søkelys på kompetanseheving og samarbeid ved flere av de andre fakultetene og instituttene, og de sakkyndige mener det vitner om en god kultur for samhandling og erfaringsdeling ved UiT.

Studentparlamentet er det øverste studentpolitiske organet ved UiT. Studentparlamentet arbeider for studentenes rettigheter og består av 25 representanter som velges av studentene. Av disse er seks reservert til studiested Alta, Narvik og Harstad, som hver får to representanter i et campus-ting. De tre campus-tingene fungerer som et lokalt studentdemokrati som skal sikre representasjon og påvirkningskraft fra studiestedene utenfor Tromsø. Studenttillitsvalgte er i tillegg representert i alle råd og utvalg ved universitetet. Ved UiT forventes det at studentene inntar en aktiv rolle og bidrar inn i kvalitetsarbeidet gjennom løpende tilbakemeldinger, deltakelse i evalueringer og aktiv bruk av tillitsvalgte. Det går frem av dokumentasjonen og intervjuene under institusjonsbesøket at studentene er involvert i kvalitetsarbeidet og spiller en viktig rolle i å løfte saker på dagsordenen og fremme synspunkter som er viktige for studentene. UiT er opptatt av studentstemmen, og studentene opplever selv at de blir lyttet til og tatt på alvor. Det er flere ulike fora hvor studentene kan diskutere saker som angår deres studiehverdag, og studentene er spesielt involvert i kvalitetsarbeidet på emne- og studieprogramnivå. Resultater og rapporter fra kvalitetsarbeidet er tilgjengelige på egne nettsider, på studentplattformen Canvas og gjennom studenttillitsvalgte. Studentene kunne likevel ønske seg en enda bedre informasjonsflyt som i større grad når ut til hele studentmassen. Tillitsvalgte forteller at det er lettere å holde seg oppdatert og få tilgang til informasjon for studenter med tillitsverv, enn for alminnelige studenter. UiT tilbyr opplæring og kurs av tillitsvalgte i regi av det enkelte fakultet, men opplæringen foregår i all hovedsak som informasjonsoverføring fra sittende til nye representanter. Studenttillitsvalgte etterspør

tydeligere rutiner for opplæring, spesielt for tillitsvalgte i ulike råd, utvalg og styreverv. Komiteen anbefaler UiT å revidere rutinene for opplæring og informasjonsflyt til studentene, for å sikre enda bredere involvering fra studentene.

Oppsummering

Kvalitetsarbeidet ved UiT fremstår som godt forankret både i universitetsstyret og i ledelsen på alle nivåer. Kvalitetsmeldingene fra fakultetene er grundige og sikrer god informasjon om kvalitetsarbeidet på tvers av institusjonen. Komiteen vil også berømme UiT for sitt gode arbeid med å skape en kvalitetskultur som favner hele institusjonen – på tvers av studiesteder og fakulteter. Til tross for at UiT er relativt nyfusjonert og har stor spredning på studiesteder av ulik størrelse, mener komiteen at ledelsen har klart å favne bredden og er i ferd med å skape en felles kultur. Komiteen fikk høre flere eksempler på at ansatte har opplevd at kvalitetskulturen har blitt styrket etter fusjoneringen. Det anser komiteen som en bekreftelse på at de ulike tiltakene UiT har iverksatt for å bygge en kvalitetskultur over tid, har båret frukter.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (2) er oppfylt.

Ordninger for systematisk kontroll

§ 4-1 (3) Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i denne forskrift.

Vurdering

UiT har fulle selvakkrediteringsfullmakter, noe som stiller høye krav til intern kvalitetssikring av både nye og eksisterende studietilbud.

Rutiner for opprettelse og nedleggelse av studietilbud

Kvalitetssystemet til UiT inneholder prosessbeskrivelser for oppretting/akkreditering, endring og nedleggelse av studietilbud. Opprettelsen av nye studietilbud skjer i to faser. Fakultetene blir først bedt om å redegjøre for innretningen av studietilbudet, den strategiske forankringen, rekruttering og samfunnsrelevans, økonomi og fagmiljø innen 1. april året før planlagt oppstart. Dersom universitetsledelsen beslutter at det er grunnlag for opprettelse av studietilbudet, utarbeider fakultetet en komplett søknad innen 1. oktober. Universitetsstyret fattet endelig vedtak om opprettelse.

UiT har utarbeidet et standardisert skjema som skal sikre at kravene for akkreditering i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften blir vurdert. Skjemaet utgjør deler av grunnlaget for universitetsstyrets vurderinger og eventuelle vedtak om akkreditering. Komiteen har sett at skjemaet har blitt benyttet ved søknad om opprettelse av studietilbudet *master i kunstig intelligens*. I skjemaet vurderes blant annet faglig innhold og nivå, rekrutteringsgrunnlag, studiets strategiske forankring, kostnader og finansiering og lovpålagte krav for akkreditering. Det kommer klart frem av dokumentasjonen at søknad og studieplan har blitt behandlet og godkjent av både studieutvalget ved fakultetet og fakultetet selv før søknaden ble behandlet av universitetsstyret. Komiteen mener opprettelsen av studietilbudet *master i kunstig intelligens* viser at UiT har iverksatt gode rutiner for utvikling av nye studietilbud, og at denne prosessen ser ut til å være godt forankret på ulike nivåer i institusjonen.

Fakultetene har fullmakt til å vedta opprettinger og nedleggelser av studietilbud med et omfang på inntil 60 studiepoeng, og til å fatte vedtak ved mindre endringer i eksisterende, akkrediterte studietilbud. Studenter som er tatt opp til et studietilbud, har krav på å fullføre utdanningen i henhold til studieplanen som var gjeldende på opptakstidspunktet. Ved nedleggelse av studietilbud skal fakultetet fastsette overgangsbestemmelser for studentene. Universitetsstyret vedtar nedlegging av studietilbud med omfang på 60 studiepoeng eller mer.

Systematisk kontroll av akkrediteringskravene for eksisterende studietilbud

UiT har innført rutiner for å kontrollere at eksisterende studietilbud oppfyller kravene for akkreditering. Som omtalt i vurderingen av § 2-1 (2) var det tidligere lagt opp til at akkrediteringskravene skulle inngå i de periodiske evalueringene. I 2021 vedtok styret at dekanen, eller den dekanen bemyndiger, skulle få ansvar for å kontrollere at alle

studietilbud i fakultetets/enhetens studieportefølje oppfyller akkrediteringskravene. Fakultetene skal årlig dokumentere at alle studietilbud på over 60 studiepoeng oppfyller de lovpålagte akkrediteringskravene, før UiTs utlysning av studietilbud behandles av universitetsstyret. Studietilbud som ikke tilfredsstiller alle de lovpålagte kravene, kan ikke utlyses for opptak før alle kravene er oppfylt. Det er utarbeidet en egen liste for kontroll av akkrediteringskravene. For hvert krav skal fakultetet gi en oversiktlig og tydelig beskrivelse av status, deretter en vurdering/evaluering og til slutt en konklusjon på hvorvidt kravet er oppfylt, og hva som eventuelt skal til for å oppfylle kravet.

Som følge av at NOKUT og KD i 2017 innførte nye krav for akkreditering av studietilbud, gjennomførte UiT en intern reakkreditering av studieporteføljen. I denne prosessen ble kravene til akkreditering vurdert for hvert enkelt studietilbud. Under institusjonsbesøket kom det frem at det var spesielt ressurskrevende å kvalitetssikre at kravene til fagmiljø var oppfylt ved den store gjennomgangen i 2018. Arbeidet som ble gjort den gang, har gitt UiT et godt grunnlag for å oppdatere status for fagmiljøene i de senere årlige vurderingene. Komiteen er trygg på at UiT sikrer at kravene for akkreditering av studietilbud til enhver tid er oppfylt, og anerkjenner den store innsatsen som blir lagt ned for å sikre det.

UiT har dokumentert et godt eksempel på årlig vurdering av akkrediteringskravene for *Master in Industrial Engineering*. For alle kravene ligger oppdatert status, datagrunnlag og resultater fra evalueringer til grunn for vurderingene. Komiteen har også sett et eksempel fra Det helsevitenskapelige fakultet på at kontrollen har avdekket mangler i fagmiljøet. Rektor var da i tett dialog med fakultetsledelsen for å legge en plan for utbedring av manglene før det ble besluttet at det var forsvarlig å lyse ut studietilbudene. UiT tok forbehold om at enkelte av tilbudene kunne bli trukket, i fall det skulle vise seg å bli vanskelig å rekruttere nødvendig fagmiljø.

Komiteen har også sett eksempler på at styret har fattet vedtak om nedleggelse eller frysning av studietilbud. I november 2021 ble det for eksempel vedtatt å fryse *master i logopedi*. Det var flere begrunnelser for dette, blant annet at kravene til fagmiljø ikke var oppfylt. Senest i november 2022 vedtok styret å legge ned teologiutdanningen etter svak rekruttering over lengre tid.

Komiteen er trygg på at UiT har lyktes med å innføre gode ordninger som sikrer at alle studietilbud tilfredsstiller kravene for akkreditering.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (3) er oppfylt.

Systematisk innhenting av informasjon

§ 4-1 (4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Vurdering

UiT bruker systematisk flere ulike interne og eksterne kilder for å vurdere kvaliteten i sine studietilbud. Blant de interne kildene inngår emneevalueringer, faglærerevalueringer, studieprogramevalueringer, praksisevalueringer, periodiske evalueringer, kandidatundersøkelser, ph.d.-undersøkelser, registerdata fra studentsystemet, data fra statistikkportalen og Tableau samt midtveiseevalueringer av ph.d.-kandidater. Spesielt ser emneevalueringer og Studiebarometeret ut til å være viktige kilder i kvalitetsarbeidet. Dokumentasjonen viser flere eksempler på at de ovenfor nevnte kildene inngår i en rekke dokumenter i det systematiske kvalitetsarbeidet ved institusjonen, på alle nivåer. Emneevalueringer og faglærerevalueringer danner grunnlaget for emnerapporter, som igjen danner utgangspunkt for både programrapporter og kvalitetsmeldinger. Utdanningsmeldingen bygger på et mangfold av kilder, hvor fakultetenes egne kvalitetsmeldinger og kvalitetsdialogene er blant de viktigste. Formålet med utdanningsmeldingen er å aggregere informasjon opp fra studieprogramnivå til universitetsstyret. Informasjonen skal gi de ulike nivåene i organisasjonen tilstrekkelig kunnskap, slik at UiT kontinuerlig kan jobbe med å heve kvaliteten ved utdanningsvirksomheten.

Komiteen ønsker også å fremheve UiTs omfattende bruk av informasjon fra eksterne kilder, spesielt gjennom det utstrakte samarbeidet med ulike eksterne aktører. Ved Juridisk fakultet er eksterne aktører involvert som undervisere, som sensorer og som praksisveiledere for studentene gjennom utdanningsløpet. I etterkant av praksisperioden fyller student, faglærer og praksissted ut en praksisevaluering, som danner grunnlag for et møte om praksisperioden mellom prodekan for utdanning og avdelingsleder. Også ved kunstutdanningen er representanter for arbeidslivet engasjert iblant annet undervisning og sensur ved avgangsutstillinger. Ifølge UiTs leseveiledning får emneansvarlige på kunstutdanningene også muntlig tilbakemelding om kvaliteten på studentenes arbeider i forbindelse med sensureringen, noe som ansees for å være en viktig del av kvalitetsutviklingen.

Ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi er det etablert et næringspanel som blant annet spiller en viktig rolle i å forberede studentene til praksisperioden de skal gjennom, og på arkeologiutdanningene er det etablert et praksissamarbeid med Lofotr Vikingmuseum. I en søknad om akkreditering av et masterprogram i kunstig intelligens viser Fakultet for naturvitenskap og teknologi til et ønske om å invitere eksterne aktører til årlig å kommentere på studieplanen og læringsutbyttebeskrivelsene, og til å delta i diskusjoner med programstyret. Også videreutdanningen i krisehåndtering og traumebehandling viser tydelig hvordan UiT arbeider med å inkludere eksterne kilder i kvalitetsarbeidet. I tillegg til student- og faglærerevalueringer inngår et evalueringsmøte mellom den eksterne

samarbeidspartneren og programansvarlig i vurderinger av revisjon av videreutdanningsemnet. Den utstrakte involveringen av praksisfeltet og andre eksterne aktører i forbindelse med både planlegging av nye studietilbud, undervisning, veiledning og sensur sikrer arbeidslivsrelevansen i studietilbudene ved UiT. Komiteen berømmer den tette kontakten med arbeidslivet og mener at samarbeidet med fordel kan komme bedre til syne i kvalitetssystemet. Det samme gjelder kandidatundersøkelsene som UiT gjennomfører omtrent annethvert år.

Andre eksterne kilder som inngår i kvalitetsarbeidet, er Studiebarometeret, SHoT-undersøkelsen, Underviserundersøkelsen, Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) samt Statistisk sentralbyrås befolkningsfremskrivninger. For eksempel anvender LMU data fra SHoT-undersøkelsen i sitt arbeid med læringsmiljø, mens Studiebarometeret utgjør en sentral datakilde for kvalitetsarbeidet på alle nivåer. Tall fra Statistisk sentralbyrå knyttet til befolkningsfremskrivninger brukes i forbindelse med strategisk porteføljeutvikling.

Universitetet har også gjennomført en ph.d.-undersøkelse (Annual PhD Program Evaluation), men har merket seg at den ikke fungerte etter hensikten. Komiteen mener at en omarbeidet ph.d.-undersøkelse vil være en god kilde til informasjon om ph.d.-utdanningene, og oppmuntrer universitetet til å omarbeide undersøkelsen og inkludere den i kvalitetssystemet.

Komiteen har merket seg at kildene som benyttes, og måten de blir brukt på i kvalitetsarbeidet, varierer fra fakultet til fakultet. Slike variasjoner er i midlertid i tråd med kvalitetssystemets innretning, hvor det legges til rette for stor grad av autonomi og for at fakultetene kan ha ulike tilnærminger til kvalitetsarbeidet. Komiteen savner imidlertid en beskrivelse av hvordan kildene blir brukt systematisk i kvalitetsarbeidet på tvers av fakultetene. UiT kan med fordel utarbeide et årshjul på institusjonsnivå som beskriver hvordan de ulike kildene skal brukes gjennom studieåret.

På tross av den manglende felles beskrivelsen av kildebruk ser komiteen at UiT jobber systematisk med å innhente informasjon fra både interne og eksterne kilder for å vurdere kvaliteten i sine studietilbud. Kildene er relevante og anvendes på alle utdanningsnivåer, og de dekker i stor grad institusjonens kvalitetsområder, slik de er definert i kvalitetssystemet. Kildene inngår i kvalitetsdialogene og kvalitetsmeldingene, og det bidrar til å sikre formidling av resultater fra kvalitetsarbeidet og rapportering oppover i systemet.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (4) er oppfylt.

Bruk av kunnskap fra kvalitetsarbeidet

§ 4-1 (5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

Vurdering

Dokumentasjonen viser at UiT bruker resultater fra kvalitetsarbeidet som kunnskapsgrunnlag for å utvikle kvaliteten i egne studietilbud, og at kvalitetssystemet er egnet til å identifisere og rette opp sviktende kvalitet.

Som komiteen har vært inne på i vurderingene av § 1-6 og § 4-1 (2), har UiT klare rapporteringslinjer både oppover og nedover i organisasjonen. Informasjon som hentes inn, aggregeres oppover, og kvalitetsmeldinger og rapporter fra emne-, program-, institutt-, fakultets- og institusjonsnivå bygger på hverandre. Kvalitetsarbeidet er en pågående prosess på alle nivåer i institusjonen. For eksempel skal studieprogramleder hvert år rapportere på om målene i utviklingsrapporten for det aktuelle emnet er nådd, og dokumentasjonen viser at tiltak fra tidligere virksomhetsplaner som ikke er gjennomført, blir med inn i nye virksomhetsplaner. På denne måten sikres også det langsiktige arbeidet med studiekvalitet.

Kvalitetsutvikling

Komiteen har sett flere eksempler på at informasjonen som kommer frem gjennom det systematiske kvalitetsarbeidet, blir brukt til å utvikle studietilbudene ved UiT. Ved Institutt for arktisk og marin biologi avdekket Studiebarometeret at studentene kun var middels fornøyd med tilbakemeldinger og veiledning fra de vitenskapelig ansatte. Resultatene ble tatt opp på et møte om oppfølging av utdanningsmeldingen mellom universitetsledelsen og Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi, og for å ta tak i disse utfordringene utviklet instituttet forskningsprosjektet Developing Feedback Literacy for Learning in Biology, som omhandlet tilbakemeldinger og ble finansiert gjennom strategiske utviklingsmidler ved UiT. Det ble også avholdt et fakultetsseminar hvor problemstillingene i prosjektet ble adressert.

Dokumentasjonen viser også hvordan de eksterne kildene bidrar til å utvikle kvaliteten i emnene. Ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi brukes næringspanelet aktivt i arbeidet med å videreutvikle studietilbudene. Blant annet jobber næringspanelet med å forberede studentene på hvilke krav som stilles i arbeidslivet, før studentene skal ut i praksis. Komiteen ser at slike tiltak styrker relevanskvaliteten. I utviklingen av videreutdanningen i krisehåndtering og traumebehandling bidrar de eksterne med synspunkter på blant annet hvilke temaer som skal inngå i studietilbudet, timeplanoppbygging og undervisningsformer, spesielt med tanke på hva arbeidslivet har behov for.

Komiteen har også sett eksempler på hvordan prinsippet om at utfordringer skal håndteres på laves mulig nivå, fungerer i praksis. Ett eksempel er fra biologi, hvor en student meldte

fra til administrasjonen om at kravene til forkunnskaper i et emne var for høyt i forhold til de forkunnskapene studentene faktisk hadde. Dette ble videre tatt opp med de emneansvarlige, som i sin revisjon av emnet delvis tok hensyn til studentens tilbakemelding. Et annet eksempel finner vi i dokumentasjonen fra *Master in Industrial Engineering*. Her viser en e-postutveksling hvordan en student tok kontakt med programleder og uttrykte bekymring rundt undervisningen i et emne. Programleder tok henvendelsen på alvor, og svaret tilbake til studenten viste hvordan det ble arbeidet for å løse problemet.

Eksemplene over viser hvordan studentene på ulike måter melder fra om problemer, og at problemene blir håndtert så raskt og hensiktsmessig som mulig.

Avdekking og oppretting av sviktende kvalitet

Det systematiske arbeidet med utdanningskvalitet ved UiT forhindrer også at utfordringer utvikler seg til sviktende kvalitet av større dimensjoner. Et eksempel på det finner komiteen i gjennomgangen av akkrediteringskravene i forkant av utlysning av studietilbud. Ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning avdekket gjennomgangen mangler knyttet til fagmiljø ved flere studietilbud, blant annet når det gjaldt pedagogisk kompetanse, veiledningskompetanse, størrelse og førstestillingskompetanse, som måtte rettes opp før studietilbudet kunne lyses ut. (Se også komiteens vurderinger under § 4-1 (3)). Også resultater fra Studiebarometeret brukes aktivt for å avdekke indikasjoner på kvalitetssvikt. Dokumentasjonen viser for eksempel at universitetsledelsen særskilt følger opp studietilbud som har fått lav score på overordnet tilfredshet i Studiebarometeret. Studietilbud med lavere score enn 3,0 må sende en redegjørelse til prorektor for utdanning for hvordan disse funnene skal følges opp.

Som eksemplene over viser, bruker UiT kvalitetsarbeidet både til å videreutvikle studietilbud og til å avdekke kvalitetssvikt og iverksette tiltak for å opprettholde kvaliteten. Samtidig ser komiteen at det varierer i hvilken grad fakultetene iverksetter tiltak på grunnlag av tilbakemeldinger fra studentene. Studentuttalelsen viser også at studentene generelt savner tilbakemelding om saker som er meldt inn. Komiteen anbefaler derfor at UiT innfører en tydeligere tilbakemeldingssløyfe, for å sikre at studentene får både tilbakemeldinger på innmeldte saker og informasjon om kvalitetsarbeidet generelt.

Likevel er komiteen overbevist om at det generelt arbeides godt med å bruke kunnskapen fra kvalitetsarbeidet i den videre utviklingen av studietilbudene. Kvalitetssystemet har etter komiteens vurdering samlet sett gode mekanismer for å avdekke sviktende kvalitet. De sakkyndige har tillit til at det systematiske kvalitetsarbeidet bidrar til at UiT tar tak i utfordringer før de utvikler seg til sviktende kvalitet.

Konklusjon

Kravene i studietilsynsforskriften § 4-1 (5) er oppfylt.

Vurdering og utvikling av institusjonens studieportefølje

§ 4-1 (6) Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

Vurdering

Ifølge kvalitetssystemet ved UiT er ett av formålene med systemet at informasjon og kunnskap som innhentes gjennom kvalitetsarbeidet, skal brukes til strategisk vurdering og utvikling av den samlede studieporteføljen. Kvalitetssystemet inneholder rutiner for opprettelse, endring og nedleggelse av studietilbud. Som omtalt under vurderingen av § 4-1 (3), skal innretningen av studietilbudet, strategisk forankring, rekruttering og samfunnsrelevans, økonomi og fagmiljø vurderes ved forslag om nye studietilbud. Denne vurderingen gjøres før det besluttes om det skal arbeides videre med søknad om akkreditering av et studietilbud.

I 2018 ble samtlige av UiTs studietilbud vurdert på bakgrunn av et betydelig datagrunnlag samlet inn gjennom kvalitetsarbeidet. Gjennomgangen resulterte i nedleggelser av elleve studietilbud og utfasing av ett fagområde ved UiT. En rekke andre studietilbud fikk ikke ta opp nye studenter før studietilbudet var blitt revidert og en ny studieplan var klar. Komiteen konstaterer at det er lagt frem dokumentasjon på at kunnskap fra kvalitetsarbeidet inngår i beslutningsgrunnlaget for opprettelse, endring og nedleggelse av studietilbud.

I sin redegjørelse trekker UiT frem to viktige momenter ved utviklingen av universitetets studieportefølje: 1) institusjonens rolle som breddeuniversitet og garantist for å sikre landsdelen akademisk arbeidskraft og 2) universitetets forpliktelse til å tilby studentene kvalitetssikrede studietilbud med et godt og kreativt læringsmiljø. Komiteen ser at UiT har gjennomført flere tiltak for å avdekke kompetansebehov i landsdelen. I 2017 ble det for eksempel satt ned et utvalg med representanter fra arbeids- og næringsliv, studenter og ansatte fra UiT som skulle gi råd om hvordan universitetet kunne møte sentrale kompetanseutfordringer i landsdelen. I 2020 ble det nedsatt et utvalg for livslang læring i nord. Utvalget ble bedt om å se nærmere på hvordan UiT kunne tilrettelegge for mer fleksible og digitaliserte utdanninger. Prosjektet Næringslivsmentorer UiT har eksistert i ulike former siden 2012 og har som formål å skape sterkere og tettere samarbeid mellom bedrifter i Nord-Norge. Under institusjonsbesøket fikk komiteen bekreftet at eksterne samarbeidsparter deltar i diskusjoner rundt arbeidslivets behov, innhold i utdanningene og utviklingen i ulike bransjer.

Komiteen ønsker å trekke frem et eksempel på utvikling av et nytt studietilbud. UiT gjennomførte periodisk evaluering av *master i energi, klima og miljø* i 2021, og på grunnlag av funn i evalueringen ble det besluttet at fornybar energi skulle skilles ut fra det eksisterende masterprogrammet og opprettes som eget studietilbud. I utviklingen av det nye studietilbudet har det blitt lagt vekt på innspill fra intervjuer med potensielle arbeidsgivere, samarbeid med andre fakulteter og institutter og samordning med andre studietilbud. Innholdet i studietilbudet støtter godt opp under UiTs strategi, der det heter

seg at universitetet har som ambisjon å være internasjonalt ledende innen kunnskapsområdet energi, klima og miljø ved å utvikle kunnskap om fornybar og fossil energi. Det nye studietilbudet i fornybar energi skal rette seg direkte mot utfordringene med forståelsen av fornybare energiresurser og hvordan disse kan omdannes til andre energiformer for å kunne imøtekomme behovet for tilgang til ren energi for alle. Dette bygger også opp under UiTs strategiske satsing og FNs bærekraftsmål nr. 7: «Alle mennesker skal ha tilgang til energi. Energien skal være pålitelig, bærekraftig, moderne og ikke alt for dyr.» Komiteen mener opprettelsen av studietilbudet i fornybar energi, er et godt eksempel på at UiT har sikret at både resultater fra kvalitetsarbeidet, samarbeid internt, intervjuer med fremtidige arbeidsgivere og satsningsområdet i strategien ligger til grunn for utvikling av et nytt studietilbud.

UiT har om lag 270 studietilbud, og styret har lenge fulgt nøye med på studieporteføljen. I utdanningsmeldingen for 2020 kommer det frem at studieporteføljen har økt som følge av nyetablerte studietilbud, og at eksisterende utdanninger har blitt tilbudt på nye studiesteder og på nett. På bakgrunn av dette er det satt i gang et arbeid for å utvikle en langsiktig plan for studieporteføljen. Senest i november 2022 vedtok universitetsstyret en ambisiøs plan for arbeidet med fornyelse og omstilling av studie- og emneporteføljene. Etter planen skal styret behandle redimensjonert studieportefølje høsten 2023. Komiteen konstaterer at analyser, erfaringer og resultater fra UiT sitt arbeid med utdanningskvalitet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget for prosessen. Komiteen ser at UiT er bevisst sitt «framtidsansvar», slik at porteføljen treffer langsiktige kunnskaps- og kompetansebehov. Begrepet «framtidsansvar» er definert i saksfremlegg til styret og ble også benyttet i samtalene under institusjonsbesøket.

Komiteens vurdering er at UiT tydelig har dokumentert at resultater fra kvalitetsarbeidet inngår i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (6) er oppfylt.

4 Komiteens samlede konklusjon

Konklusjon

Det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiT Norges arktiske universitet er tilfredsstillende. Alle krav i universitets- og høyskoleloven §§ 1-6 og 4-3 (5), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriften § 4-1 er oppfylt. De sakkyndige har tillit til at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid sikrer og videreutvikler utdanningskvaliteten.

Komiteens kommentarer til konklusjonen

Kvalitetsarbeidet ved UiT oppfyller alle gjeldene krav i loven og forskriftene. Universitetet har tatt tak i problemene i sitt tidligere kvalitetssystem og skapt et system som legger vekt på utvikling, noe komiteen anser som positivt. Komiteen vurderer at kvalitetssystemet er hensiktsmessig utformet, selv om det er ganske nytt.

Universitetet har gjennomgått flere fusjoner, og det er tydelig for komiteen at de innfusjonerte institusjonenes kompetanse blir ivaretatt og innlemmet i universitetets kvalitetssystem. Komiteen ser at UiT arbeider systematisk for at de ulike studiestedene skal ha like forutsetninger og være likeverdige både i universitetet og i kvalitetsarbeidet.

Komiteen er ikke i tvil om at det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiT oppfyller alle formelle krav. Likevel mener de sakkyndige at kvalitetsarbeidet har visse forbedringspunkter og potensial for videre utvikling. Komiteen gir råd til videreutvikling og forbedring av kvalitetsarbeidet ved UiT i kapittel 5, men alle disse rådene går ut over minimumskravene som stilles til det systematiske kvalitetsarbeidet i loven og forskriftene.

5 Vedlegg til komiteens innstilling

Råd til videreutvikling av institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

I tillegg til å vurdere om kvalitetsarbeidet oppfyller kravene i universitets- og høyskoleloven §§ 1-6 og 4-3 (4), studiekvalitetsforskriften § 2-1 (2) og studietilsynsforskriftens kapittel 4, ligger det i komiteens mandat å gi råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet ved institusjonen.

Den sakkyndige komiteen vil gi følgende råd til UiT Norges arktiske universitet:

- UiT bør sørge for god organisering av studieprogramleders rolle i det nye kvalitetssystemet. Studieprogramleder er en nøkkelperson i systemet, og UiT bør se til at rollen får ressurser og tid til å ivareta kvalitetsutviklingen på studieprogrammet som helhet.
- Komiteen råder UiT til å arbeide for at LMU opererer mer systematisk, og samtidig sikre at alle sider ved læringsmiljø er dekket. Videre bør utvalgets arbeid med læringsmiljø være bedre integrert i kvalitetssystemet. UiT bør tydeliggjøre LMUs rolle og ansvar i arbeidet med læringsmiljø opp mot ansvaret til andre roller og organer i kvalitetssystemet.
- Videre bør UiT sørge for å innlemme ph.d.-utdanningen bedre i kvalitetssystemet, for eksempel når det gjelder periodiske evalueringer og hvordan ph.d.-undersøkelsen skal utformes og anvendes.
- De sakkyndige mener at UiT med fordel kan systematisere studentrepresentasjon i komiteene for periodiske evalueringer, og sørge for at studenttillitsvalgte på alle nivåer får tilstrekkelig med opplæring i sine roller.
- UiT bør formalisere underveisevaluering av emner og gjøre ordningen mer forpliktende og bedre integrert i kvalitetssystemet.
- Komiteen vil også råde UiT til å utarbeide et årshjul på institusjonsnivå som beskriver hvordan ulike kunnskapskilder skal brukes i kvalitetsarbeidet gjennom studieåret.

Utviklingsdialog med ledelsen og administrasjonen ved UiT

På den siste dagen av institusjonsbesøket ble det gjennomført en utviklingsdialog mellom ledelsen og administrasjonen ved UiT og den sakkyndige komiteen. I denne dialogen deltok prorektor for utdanning, en prodekan for forskerutdanning, en dekan, en instituttleder, en studieprogramleder, en studentrepresentant, faggruppeleder for utdanningskvalitet og direktøren ved Universitetsbiblioteket. Utviklingsdialogen hadde tre temaer: Kvalitetskultur på tvers av studiesteder og fakulteter, kvalitetsarbeidet i praksis – fra systembeskrivelse til operativt arbeid og studentenes rolle i kvalitetsarbeidet.

Tema 1: Kvalitetskultur på tvers av studiesteder og fakulteter

I denne delen av dialogen ble det diskutert hvordan UiT arbeider for å sikre en felles kvalitetskultur på tvers av studiestedene. I diskusjonen kom det frem at UiT arbeider både for å integrere de innfusjonerte institusjonene i UiTs kvalitetssystem, og for å lære av dem. (for eksempel når det gjelder digitale løsninger).

Fakultetene er organisert etter fag og ikke etter geografi, noe som bidrar til å styrke kvalitetskulturen på tvers av studiestedene. Kvalitetskulturen fungerer godt i rapporteringslinjen, men lenger ned i organisasjonen har den behov for å videreutvikles.

En måte å styrke kvalitetskulturen på er å etablere et akademi for meritterte undervisere. Det er imidlertid viktig at de meritterte underviserne ikke får vesentlig økt arbeidsbelastning og ansvar som følge av meritteringen. I tillegg er utdanningskonferansen en viktig plattform for å dele erfaringer med hverandre og styrke kvalitetskulturen på tvers av studiesteder og fakulteter.

Tema 2: Kvalitetsarbeidet i praksis – fra systembeskrivelse til operativt arbeid

I forbindelse med dette temaet ble det diskutert hvordan kvalitetsarbeidet fungerer i praksis, og hvor godt ulike organer og personer forstår sine roller. Et spørsmål som ble diskutert, var studieprogramleders rolle og ansvar. Studieprogramlederne har et stort ansvar og må få forutsetninger for å utføre oppgavene sine slik at det tjener et kontinuerlig kvalitetsarbeid.

Kommunikasjon om kvalitetsarbeidet er også et viktig aspekt som må fungere både oppover og nedover i organisasjonen. For å forbedre kommunikasjonen har det blitt opprettet ulike fora, for eksempel for studieprogramledere. For å styrke kommunikasjonen er dialog mellom ulike nivåer i organisasjonen også en viktig del av kvalitetssystemet.

Også ph.d.-utdanningen ble diskutert, og det ble konstatert at den ikke er like godt integrert i kvalitetssystemet som de øvrige utdanningsnivåene. Ph.d.-løpet håndteres mer som en individuell utdanning, i motsetning til utdanningene på bachelor- og masternivå. Å se ph.d.-utdanningen som en utdanning og ikke bare som en del av forskningen, er et utviklingsområde for UiT.

Også på bachelor- og masternivå finnes det utdanninger som kan trenge noen tilpasninger i kvalitetssystemet. For eksempel gjelder dette for kunstutdanningene.

Tema 3: Studentens rolle i kvalitetsarbeidet

I den tredje delen av utviklingssamtalen ble studentmedvirkning og opplæring av tillitsvalgte diskutert. Det ble slått fast at studentmedvirkning fungerer best når studentene er med i utviklingsarbeidet. Det oppleves derfor som positivt at hovedvekten i kvalitetssystemet ligger på utvikling, og ikke på kontroll.

Det kan virke som om den jevne studenten ikke helt ser sin rolle i kvalitetsarbeidet. En måte å tydeliggjøre rollen til studentene på er å gi bedre tilbakemeldinger til studentene, for eksempel om resultater fra emneevalueringene, underveis som en del av undervisningen. UiT kan med fordel også mer systematisk informere studentene om hvordan kvalitetssystemet fungerer, og hvem de skal kontakte når de har synspunkter.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)